

УДК 621.23
ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА, ЯК ОСНОВА
ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОПЕРАТИВНО-
РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Гончарова Т.А. ст. викладач кафедри управління та організації діяльності в сфері цивільного захисту, НУЦЗУ

Організаційна культура - це відносно нова область знань, що входить у серію управлінських наук. Організаційна культура була і є завжди і скрізь, де існують організації. Базується організаційна культура на життєвих цінностях співробітників організації, і її не можна сформувати за короткий час шляхом написання відповідних документів, положень і інструкцій. Культура організації є складною композицією важливих припущень, причому часто непіддатних формулюванню, таких, що бездоказово приймаються і розділяються членами колективу.

Теорія і практика організаційної культури вже в 80-ті роки ХХ століття стала основою в управлінні організаціями більшості країн світу. Особливості національного менталітету, глибоко вкорінені в традиціях, історії національної культури, часто не дозволяють ефективно використати запозичений досвід. У зв'язку з цим потребою сьогодення підходу українських вчених є переоцінка запозичених теорій і методів з точки зору особливостей становлення і розвитку української організаційної культури і її національних рис.

Систематизувавши та об'єднавши деякі точки зору вітчизняних авторів, можна прийти висновку: організаційна культура - це система цінностей і норм, що розділяються більшістю членів організації, що забезпечує мотивацію і регуляцію її діяльності, а також що є засобом адаптації організації до зовнішнього середовища. З появою принципово нових технологій постіндустріального періоду, в яких посилюється роль людини, виникає нове розуміння організаційної технології, згідно якої структура технології складається не лише з формальних правил і норм, але і з неформальних процедур. Розгляд оперативно-рятувальних підрозділів, як організацій з точки зору управління, що мають однакове розуміння своїх цілей, значення та місця, цінностей і поведінки, дає можливість проаналізувати роль та значення організаційної культури і у цих організаціях.

Особливостями професійної діяльності пожежників - рятувальників є виконання професійного завдання в надзвичайних умовах, пов'язаних з небезпекою для життя і здоров'я, впливу

несприятливих дії фізичних і хімічних чинників : сильного задимлення, високої температури, вологості, зниження концентрації кисню в повітрі, виділення токсичних продуктів горіння, сильних шумів і так далі . Висока «ціна» діяльності, прийнятих рішень, підвищена відповідальність за порятунок людей, матеріальних цінностей, локалізацію і ліквідацію надзвичайної ситуації, дефіцит часу на переробку інформації, що поступає та ухвалення рішення і виконання необхідних дій ; складна динаміка змін функціональних станів, високий рівень нервово - психічної напруги, підвищені фізичні навантаження, робота в індивідуальних засобах захисту органів дихання і шкіри, які обмежують огляд, рухи і взаємодію один з одним у складі пожежного розрахунку, можливість виникнення паніки, метушні, які створюються як потерпілими, так і сторонніми людьми ; динамічна зміна обстановки, виникнення аварійних ситуацій, загроза вибуху і руйнування конструкцій об'єктів, що горять, і так далі.

Ця система загальноприйнятих в організації уявлень і підходів до постановки справи, до форм відносин і до досягнення результатів діяльності, відрізняє дану організацію від всіх інших. А сама організація несення служби, проведення аварійно-рятувальних робіт і гасіння пожеж теж зумовлюють особливості формування організаційної культури .

Тому, стосовно організацій ДСНСУ можна прийти висновку, що організаційна культура в аварійно-рятувальних частинах системи ДСНСУ України - це система суспільно прогресивних формальних і неформальних правил і норм діяльності, звичаїв і традицій, індивідуальних і групових інтересів, особливостей поведінки персоналу даної організаційної структури, стилю керівництва, показників задоволеності працівників умовами праці, рівня взаємного співробітництва і сумісності працівників між собою та з організацією, перспектив розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Будзан Б.І. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи. — Дон.: Основи, 2001. — 349 с.
2. Гошко А., Дмитренко Г. Формування Української моделі менеджменту // Персонал. - 2007. - № 5. - С. 3-17.
3. Гончарів В. В. У пошуках досконалості управління : Керівництво для вищого управлінського персоналу: Досвід кращих промислових фірм США, Японії і країн Західної Європи. - М.: МНИИП, 1996. - 752 с.